

RAGANA - žolininkė, aiškiaregė

Ragana senojoje baltų mitologijoje ir religijoje yra miško dievaitė. Vardo etimologija kalba apie jos išskirtinumą visuomenėje, gal aiškiaregystę, pranašavimo ir gydymo gebėjimus. Tad tikėtina, kad raganomis vadintos kaimo žiniuonės, žolininkės. O pagoniškos Lietuvos laikais – ir vaidilutės. Tačiau folkloro kūrinuose pasakojama, kad raganos Jurginių naktį užnuodijančios sulą, per Jonines skrendančios į sueigas ant Šatrijos kalno, apsižergusios avilį. „Pikta akimi“ jos galinčios nužiūrėti gyvulių prieauglį ar net kūdikį. Raganų kenkėjiškos galios ypatingai atsiskleidžia Joninių (Rasos ar Kupolių šventės) rytmetį, kada jos gali atimti kaimynų karvių pieną. Galimas dalykas, kad neigiamus bruožus įvaizdis įgavo po Lietuvos krikšto, o ypač – Europoje plintant raganų teismams. Ligai ištikus ar kitai bėdai prispyrus, kaime krepiamasi į „raganavimo“ patirtį turinčias moteris. Ragana kaip Užgavėnių personažas yra dažniausiai labai atstumiančių bruožų, bauginantis ir gąsdinantis, - tai moteriškoji mitinio „svetimo“ kaukė.

